

Recensent: H.J.Lammers

Ruth Rebel: "Waar zij langzaam in verdween" Uitgeverij Pica, Huizen 2011.
(Dementie/Alzheimer/PO/1) Zie ook: www.ruthrebel.nl

Soort boek / Ziekte / Stijl: (*ondertitel*) "Tien jaar alzheimer door de ogen van een dochter", een dertigtal "verhaaltjes". Boek van 94 pagina's.

Over de schrijfster: zie www.ruthrebel.nl

Boekbespreking:

De moeder van de schrijfster, een kordate, liefdevolle vrouw, altijd goed gekleed (voormalige coupeuse), goed gekapt en uiterlijk verzorgd heeft alzheimer hetgeen uiteindelijk leidt tot opname in een verpleeghuis. Terwijl de vader van de schrijfster terminaal in het ziekenhuis ligt, wordt haar moeder in mei 2001 op 71-jarige leeftijd opgenomen in een verpleeghuis met een reeds zwaar aangetast korte termijngeheugen.

Haar drie dochters hebben haar weggebracht. De uitgebreide familie- en kennissenkring stelt een rooster opgesteld, zodanig dat moeder elke dag bezoek heeft.

In de beginjaren wordt moeder opgehaald om haar man te bezoeken (zij realiseert zich de toestand van haar man al niet meer), om ergens op visite te zijn, of om te wandelen. Na verloop van tijd is dit niet meer mogelijk door de verdere geestelijke en ook lichamelijke aftakeling die uiteindelijk uitmondt in volledige geestelijke afwezigheid en rolstoelgebondenheid. Van een vitaal en in het volle leven staand mens is haar moeder tot een zielig hoopje, lichamenlijk vervallen mens geworden, met piekhaar en gehuld in ruime onelegante kleding afwezig starend in de verte. Het bekende trieste beeld van de onafwendbare slopende gang van deze ziekte.

Wat viel op:

De met liefde en vooral respect geschreven verhaaltjes over de dagelijkse gang in een verpleeghuis en de beschrijving van het verloop van de ziekte bij haar moeder. De verhalen zijn soms schrijnend grappig, zoals de schetsen van een medebewoonster die van het begin van de opname gedurende jaren stelt dat ze de moeder van de moeder van de schrijfster is. Of die van een avances makende heer, of van de dame die de gehele dag rondloopt en beleefd de weg naar huis vraagt. Maar veelal zijn de verhalen meevoelend en verdrietig: lichamenlijke aftakeling, problemen met eten en toiletgang, totale troosteloze en uitzichtloosheid komen aan bod.

Ook het grote respect en de dankbaarheid voor de verpleging en verzorging zijn opvallend: het is een van de geestelijk en lichamenlijk meest zware beroepen.

Dit boek zal zeker zich een plaatsje veroveren tussen de vele boeken die over deze ziekte al zijn verschenen.

Citaten:

(Pag. 15) (*na de intake van moeder in het verpleeghuis*) "Daar op de wc heb ik gehuild zoals ik tot dan toe nog nooit had gehuild. Mijn moeder, een vrouw die altijd de juiste woorden vond om mij te troosten, die me de wijze spreuken van

oma bijbracht, die gauw de humor van het leven inzag ondanks tegenslagen, een vrouw van wie ik zo veel heb geleerd, zal gaan leven tussen mensen die veelal verdrinken in de chaos die in hun hoofd is ontstaan”.

(Pag. 52/53): (*tijdens het bezoeken*) “En dan zit je daar. En dan blijkt hoe belangrijk communicatie is. Want welke vraag je ook stelt, er is geen antwoord of wedervraag. Soms kijkt ze je bij toeval aan en dan zegt ze een woord of ze lacht wat.(- -) Wat overblijft is dan stil naar haar kijken, terwijl ze daar zo ligt. (- -) Herinneringen vliegen dan door je hoofd. Herinneringen die bij haar al zijn verdwenen”.

(Pag. 71/72): “(- -) een verpleeghuis (- -) waar men als enig doel heeft om net zo lang te (*doen*) ademen tot ook dat stopt. De bewoners daar zijn eigenlijk tot doel geworden. Zij zijn het doel van anderen geworden. Zij zorgen dat wij als familie, als personeel, als maatschappij tot doel hebben dat zij kunnen blijven ademen in een zo begripvol, liefdevol, rustvol mogelijke omgeving. Eigenlijk hebben zij toch een doel. Hun doel is, doel te zijn.”.

(Pag. 94): (*bij het overlijden van een willekeurige medebewoner*) “En dat is wat met heel veel mensen om mijn moeder heen in het verpleeghuis gebeurt. Ze komen binnen, leven daar hooguit een paar jaar en gaan dood. Behalve mijn moeder, die houdt het er nou al tien jaar vol”.

Extra: zie ook: <http://ruthr.tumblr.com/post/6014349203>